Svenskt namn

Som svenskt namn föreslås *hålrotsfly*.

Tack

Tack till Bengt-Åke Bengtsson, Michael Fibiger, Mats Jonsell och Göran Palmqvist för synpunkter på texten. Tack till Mats Lindeborg, Per-Eric Betzholz och Göran Palmqvist för bestämningshjälp.

Litteratur

Beck, H. 2000. Die Larven der Europäishen Noctuidae, Revision der Systematik der Noctuidae (Lepidoptera: Noctuidae). – Vol 3 and 4. Herbipoloniana.

Fajcik, J. 1998. Die Schmetterlinge Mitteleuropas II Band. Noctuidae. – Bratislava.

Fauna Europaea Web Service (2004) Fauna Europaea version 1.1. – Available online at http://www.faunaeur.org

Fibiger, M. & Hacker, H., H. 2005. Systematic List of the Noctuoidea of Europe (Notodontidae, Nolidae, Arctiidae, Lymantriidae, Erebidae, Micronoctuidae and Noctuidae). Esperiana. – Buchreihe zur Entomologie Bd. 11: 93-205.

Hacker, H., Ronkay, L. & Hreblay, M. 2002. Noctuidae Europaeae, Volume 4, Hadeninae I. – Entomological press, Sörö.

Ivinskis, P. & Rimsaite, J. 2005. Baltic seashore as a unique habitat for insects. – Acta Zoologica Lituanica 15 (2): 115-118.

Svitra, G., Dapkus, D. & Kazlauskas, R. 2003. Six noctuid (Lepidoptera, Noctuidae) species new for the Lithuanian fauna. – Acta Zoologica Lituanica 13 (3): 290-293.

Skalbaggar på Stiby Backe i Blekinge – föredömlig populärvetenskap

Lundgren, Jan. 2007. Strövtåg på Stiby Backe – en inblick i skalbaggarnas värld. – Vekerum förlag, Olofström. ISBN 978-91-86722-79-1. Inbunden, 160 sidor. Boken kan köpas i bokhandeln eller beställas direkt av författaren (jan.lundgren8@comhem.se, tel. 08-511 729 25, 0733-70 67 68) eller från Vekerum förlag (info@holjebok.se). Pris ca 180 kr (plus porto).

Många populärvetenskapliga böcker har genom åren skrivits om smådjur och diverse insektsordningar. I december 2007 dök ytterligare en sådan bok upp i boklådorna och eftersom den skulle handla om skalbaggar från sydöstra Sverige var förväntningarna stora på hur författaren skulle behandla ämnet. Och dessa infriades i hög grad!

Författaren, som till professionen är botaniker, är stockholmare men har under flera decennier tillbringat somrarna i Hällevik i västra Blekinge, där

*Vanlig svampsvartbagge (**Bolitophagus reticulatus**) och dess biotop – ett bra exempel på en föredömlig presentation.*

Stiby Backe ligger. Under de senaste femåren har han fått upp ögonen för skalbaggar och fotograferat många av dessa. Idén att publicera bilderna dök upp och boken skrevs. Bilderna och den fackligt felfria texten ger tillsammans en god bild av skalbaggars oerhörda variation och levnadssätt. Texten är klar och kåserande och därigenom mycket lättläst.

Boken är uppdelad i fem avsnitt: Stiby Backes natur, Vad är en skalbagge? (allmänt om skalbaggars yttre byggnad, fortplantning, utveckling och levnadssätt) samt tre avsnitt från olika miljöer från Stiby Backe, där sammanlagt 100 arter skalbaggar presenteras. Miljöerna är lövskogen, ängen och tallskogen. Boken avslutas med en lista med ordförklaringar och ett antal referenser. Allra sist finns ett register som tar upp såväl triviala som vetenskapliga namn på samtliga nämnda organismer, alltså även växter och svampar.

Bilderna har alltså tagits av författaren och lämnar inget övrigt att önska! Mycket tydliga och snygg layout – ibland med bild på både baggen och dess biotop på samma sida. Urvalet av skalbaggar har varit slumpvis, men författaren har inte dragit sig för att ta med även sådana arter som ännu saknar svenska namn. Som ”fackidiot” förfasar man sig över, att när ett svenskt artnamn dyker upp i texten, så vet man inte vilken art som avses. Trots att jag medvetet letat efter dylika fel i boken har jag bara lyckats hitta ett enda sådant! I kapitlet om skalbaggars utveckling finns fyra bilder på larver i olika biotoper, däribland ”ekollonvivel”, som troligen ska vara *Curculio venosus*. Granbarkborre, ekoxe, liljebagge och ett par andra som nämns i förbigående saknar också det vetenskapliga namnet, men där vet man ju vilken art som menas.

Varje mer detaljerat beskriven skalbaggsart har fått ungefär en sida och en lockande rubrik till sitt förfogande. På denna sida finns bild av arten och en utförlig beskrivning av dess levnadssätt och betydelse (t.ex. skadedjur, pollinerare och skyddande mimikry). Dessutom nämns ibland liknande arter och deras antal samt hur man skiljer dem åt. Som exempel kan nämnas att i samtliga tre miljöer behandlas sammanlagt ett femtontal nyckelpigor, alla med tydliga bilder och utförligt beskrivet levnadssätt. Långhorningarna som är ganska stora och iögonfallande har naturligtvis sin berättigade plats i boken. Alla släktnamn och trivialnamn är noggrant uppdaterade efter Ehnströms aktuella Nationalnyckel över denna familj.

Jag rekommenderar boken, som är ett föredöme i sin genre, och jag kan garantera att även erfarna skalbaggsentusiaster får sina krav tillgodosedda. Redan när man håller den vackert inbundna boken i handen och förnimmer pärmens sammetslena yta känner man förväntan – en känsla som aldrig blir motsagd. Grattis Jan, till en mycket attraktiv skildring av ett stycke blekingsk natur och dess skalbaggsvärld – och lika stora gratulationer till dig som blivande läsare!

Bengt Andersson

Program för amatörentomologer vid Naturhistoriska riksmuseet

Enheten för entomologi vid Naturhistoriska riksmuseet kommer på prov att inrätta ett särskilt program för amatörentomologer, som inriktar sig på mindre kända insektsgrupper. Detta gäller till exempel många grupper av Diptera och Hymenoptera, men också många andra grupper av landlevande leddjur vilka är dåligt företrädda i museets samlingar. Museet kommer att erbjuda lån av insektsskåp, unitaskar, insektsnålar och Malaisefällor. Vidare kommer vi i mån av möjlighet bereda tillgång till SEM och Automontage-utrustning vid museet, efter vederbörlig utbildning. I gengäld förbinder sig de amatörentomologer, som antas till programmet, att databaslägga samlingen enligt museets rutiner och vara behjälpliga vid låneförfrågningar, som rör det insamlade materialet. Det insamlade materialet återgår till museet när amatörentomologen så önskar, dock allra senast när amatörentomologen själv upphör att arbeta aktivt med det.

För att inventera intresset för programmet och för att välja ut en-tre försökspersoner ber vi nu om att få in ansökningar senast 15 februari 2009 till Fredrik Ronquist, Naturhistoriska riksmuseet, Box 50007, 104 05 Stockholm. Vi söker i första hand en amatörentomolog med dokumenterad erfarenhet av arbete med och en betydande befintlig samling av en mindre känd insektsgrupp. Publicerade taxonomiska, systematiska eller faunistiska arbeten på den aktuella gruppen är särskilt meriterande.